

Сидор В.Д.,
доктор юридичних наук, професор,
професор кафедри державно-правових дисциплін,
ВНЗ «Університет економіки
та права «КРОК», м. Київ, Україна,
e-mail: victoriasd@krok.edu.ua,
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-1794-2577>

СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ НОВИХ ПАРАДИГМ РОЗУМІННЯ ПОНЯТЬ, ВИДІВ І ФОРМ ТЕРОРИЗМУ ЯК НЕБЕЗПЕЧНОГО ЯВИЩА: ТЕОРЕТИКО-ПРАВОВІ ВИМІРИ

Розгляд і вивчення історіогенези такого негативного та жахливого явища як тероризм дає підстави для тверджень, що для кожного історичного періоду були притаманні і властиві свої відповідні прояви, види і форми тероризму. Властиво, що зі зміною епохи так само змінювалась і суть терористичної агресії, її цілі і підходи, а також способи вчинення.

Цілком зрозумілою у даному контексті може бути теза В. Грищука, що тероризм розвивався і удосконалювався паралельно з розвитком самого людства [1].

З плином історичного часу географія, масштаби, види і форми терористичних проявів зазначають суттєвих змін і динаміки розширення, удосконалюються методи, паралельно, активно продукуються нові ідеології, невідомо впроваджуються і культивуються релігійні постулати, на основі яких терористи чи їх натхненники і провідники, переслідуючи власні користолюбні цілі (політичні, ідеологічні, соціальні, транснаціональні та інші).

Вивчення та аналіз тенденцій і динаміки розвитку тероризму у реаліях сьогодення, як негативного соціально-політичного явища, наглядно демонструє, що небезпечна симптоматика цього жахливого виду свідомого, цілеспрямованого насильства, набуває нових особливостей і загроз, перетворюючись у багатоплановий та надзвичайно небезпечний і довготривалий фактор, що агресивно фокусується на меті впливу на розвиток сучасного людства, чинить на нього значний дестабілізуючий вплив, вектор і масштаби світової загрози людству за останнє десятиліття 21 століття виходять за рамки розуміння життєвих цінностей, ставлять під загрозу існування цивілізації на планеті Земля.

Світові війни, військові конфлікти між рядом держав світу проявляються і використовуються як свого роду інструмент перерозподілу світу у

глобалістичних трендах, боротьбі за сфери впливу з видобутку і збуту корисних копалин, диктаторське лідерство у глобальній світовій системі. Для цієї мети, поряд з економічним диктатом, використовується широкий спектр терористичних так званих «спецоперацій». Слід зауважити, що тероризм, як небезпечне явище, має динамічну тенденцію свого негативного розвитку, набуваючи нових форм і методів. Спектри класифікації не завжди у змозі охопити своєчасно ці негативні явища у повній мірі, перш за все з причин стрімкого розширення засобів і методів, які застосовуються терористами.

Вивчення і аналіз останніх наукових розвідок і публікацій не можуть не привертати увагу, для прикладу, до таких видів тероризму як: абстрактний, ядерний, космічний, хімічний, екологічний, кліматичний, сейсмологічний, електромагнітний, апокаліптичний, квазітероризм, паратероризм, прихований тероризм, психотероризм, кібертероризм тощо.

У реаліях сьогодення стає актуальною необхідність дискусії не тільки про єдину класифікацію, а й про появу нових видів терористичної агресії. На нашу думку, для цього є всі підстави. Зокрема, кровава палітра путінської терористичної повномасштабної війни чітко демонструє інтеграцію тероризму з війною. Якщо раніше ми могли константувати існування більш чіткої межі між війною і тероризмом, то на сьогодні вона є умовною. Низка дослідників, науковців окреслюють це негативне кроваве явище як «гібридна війна».

На нашу думку, виходячи з реалій сьогодення, теорії і практики сьогодення, ми можемо дискутувати про ряд типів тероризму. Для прикладу: «Прихований тероризм», де терористичні дії прикриваються фіктивним наданням допомоги, визволенням та іншими соціально вдаваними причинами, завуальованими «подвійними стандартами».

«Кібертероризм» - комп'ютерний тероризм, злочинні дії, що вчиняються шляхом незаконного втручання у роботу компонентів телекомунікаційних мереж.

«Біологічний тероризм», що здійснюється з використанням штамів, збудників небезпечних масових інфекційних захворювань у світових масштабах.

«Космічний тероризм» - новий виклик безпеці світового суспільства планетарного масштабу, що чиниться з використанням космічних систем новітньої зброї масового ураження, як наземного так і орбітального базування, з метою масового ураження значної частини території сучасної цивілізації.

«Інформаційний тероризм» - прямиий чи опосередкований, зумисний вплив на індивіда з метою формування певних міркувань, поглядів, переконань, дій.

Досить поширеною, для прикладу, є інформація, направлена цілеспрямовано насильницько-пропагандистського впливу, що сприяє поширенню панічних настроїв, страху, залякуванню.

Цілком зрозуміло, що є і ряд інших класифікацій видів терористичної агресії, але є ліміт часу нашого заходу, і я думаю на них зупиняться інші

учасники круглого столу.

Хочу зауважити, і думаю, що це не є чимось сенсаційним, що майбутнє, надавши сприяння «злочинному розуму», останні новітні досягнення технічного прогресу, дасть можливість до продовження новітніх різновидів терористичних викликів і загроз, ще надовго залишаючи питання для дослідження класифікацій тероризму у розряді дискусійних.

Список використаних джерел:

1. Тероризм: теоретико-прикладні аспекти: навчальний посібник / Мовчан А.В., Грищук В.К., Марін О.К., Щур Б.В., Канцір В.С., Красницький І.В., Шишко В.В., Благута Р.І.; за заг. ред. проф. В.К. Грищука. Львів: ЛьвДУВС, 2011. 328 с.

